

Finansrapport Vestland fylkeskommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2021 1 mai til 31 august

(Rapportdato 31. august, utskrevet 7. september 2021)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartsoversikt lån**
- Side 15: Motpartsoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre kunder, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om kunders eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer iht. selskapets gjeldende retningslinjer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, rentevilkår og risiko kan ha endret seg etter rapporteringsdato.

Historiske rentevilkår i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig rentevilkår. Fremtidige rentevilkår vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, konkurranseutsetting, kundens risikoramme, samt kostnader ved lån/verdipapirer.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere, Stamdata og kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges.

BCM vil sjekke av status mot kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er kunden selv som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av kunden.

BCM mottar ikke returprovisjon eller tilskyndelser fra tredjeparter og selskapets eneste inntektskilde er kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

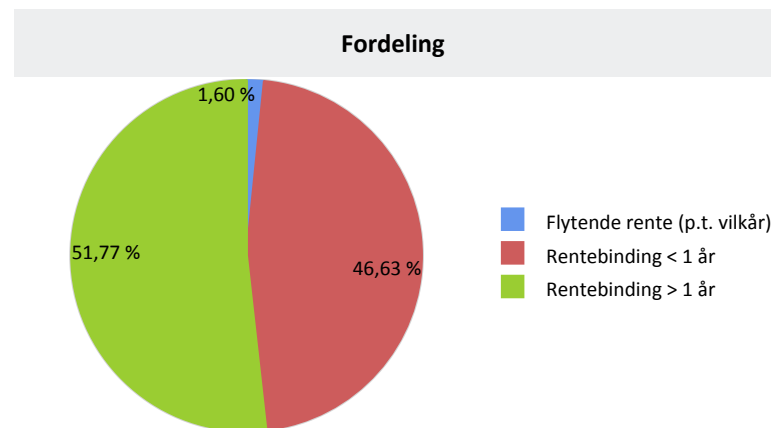
Nøkkeltall	31.08.2021	01.05.2021	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 14 589 331 730	Kr. 14 250 279 860	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,78 ÅR	1,75 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	1,36 %	1,47 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	4,31 ÅR	-	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

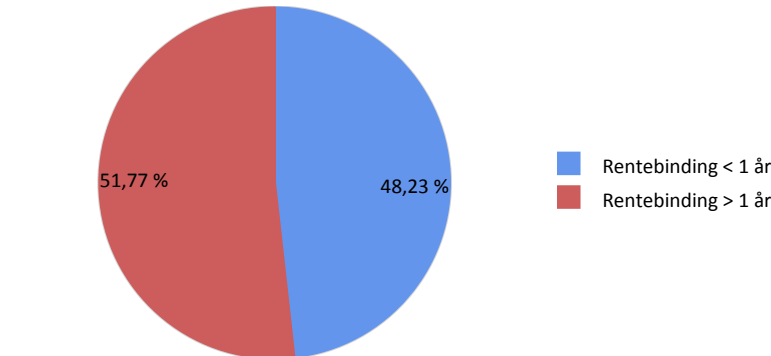
Nøkkeltall	31.08.2021	01.05.2021	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	6,07 %	6,22 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	48,23 %	53,53 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	16,18 %	-	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 70 368 601	Kr. 76 278 082	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	7 552 471 660	51,77 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	6 802 760 070	46,63 %
Sum rentebinding	14 355 231 730	98,40 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	234 100 000	1,60 %
SUM	14 589 331 730	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	7 552 471 660	51,77 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	7 036 860 070	48,23 %
SUM	14 589 331 730	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Det kan berre takast opp lån i norske kroner.	OK	
Lån kan takast opp som direkte lån i offentlege og private finansinstitusjonar, samt i livselskap. Det er også mogleg a legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden. Lån kan takast opp som opne seriar (rammelån) og utan avdrag (bulletlån).	OK	
Låneopptaka vert vurdert opp mot likviditetsbehov, vedteke investeringsbudsjett, forventningar om framtidig renteutvikling og generelle marknadstilhøve.	OK	
Gjeldande reglar for offentlege anskaffingar skal følgjast. Låneopptak skal søkast gjennomført til gunstigaste vilkår i marknaden. For sertifikat- og obligasjonslån skal det normalt innhentast minst 2 konkurrerande tilbod frå aktuelle långjevarar. Det kan gjerast unntak frå denne regelen ved rullering av sertifikat- og obligasjonslån der fylkeskommunen vel å gje ein tilretteleggjar eit eksklusivt mandat.	OK	
Refinansieringsrisikoen skal reduserast ved å spreie tidspunkta for renteregulering/forfall.	OK	
Gjennomsnittleg attverande rentebinding (durasjon/vekta rentebindingstid) på samla renteberande gjeld skal til ein kvar tid vere mellom 1 og 4 år.	OK	
Halvparten av lånegjelda bør som hovudregel ha fast rente. Andelen fast rente kan likevel variere mellom 40 % og 60 % ut frå om ein finn vilkåra for binding gunstige eller ikkje.	OK	
Den delen av låneporteføljen som har fast rente, bør fordelast i 1 til 10 års segmentet på ein slik måte at fylkeskommunen får lågast mogleg refinansieringsrisiko.	OK	
For å oppnå ønska rentebinding er det høve å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA), rentebytteavtaler (SWAP) og kjøpe renteopsjoner. Rentesikringsinstrumenta kan nyttast med det føremålet å endre renteeksponeringa for fylkeskommunens si lånegjeld. Det er ikkje høve til å lausrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltninga.	OK	
Låneporteføljen skal omfatte færrest mogleg lån, likevel ikkje færre enn at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall vert avgrensa.	OK	
Ved nye låneopptak/refinansiering skal ikkje eit enkeltlån utgjera meir enn 10 % av den samla låneporteføljen.	OK	
Låneforfall som skal refinansierast, kan maksimalt utgjere 35 % av den samla låneporteføljen innanfor ein rullerande 12 månaders periode. Under ellers like føresetnader er det formålstenelig at låneopptaka vert fordelt på fleire långjevarar.	OK	

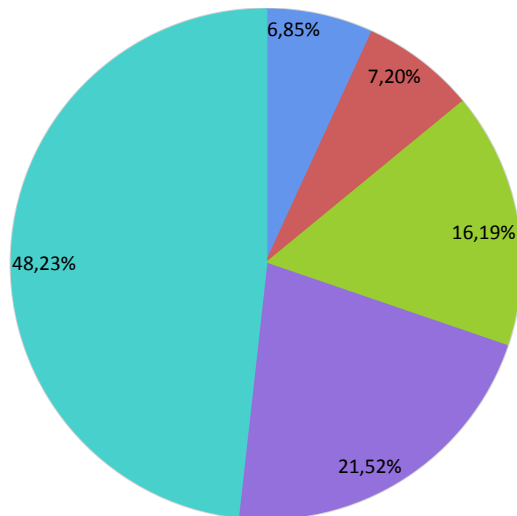
Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

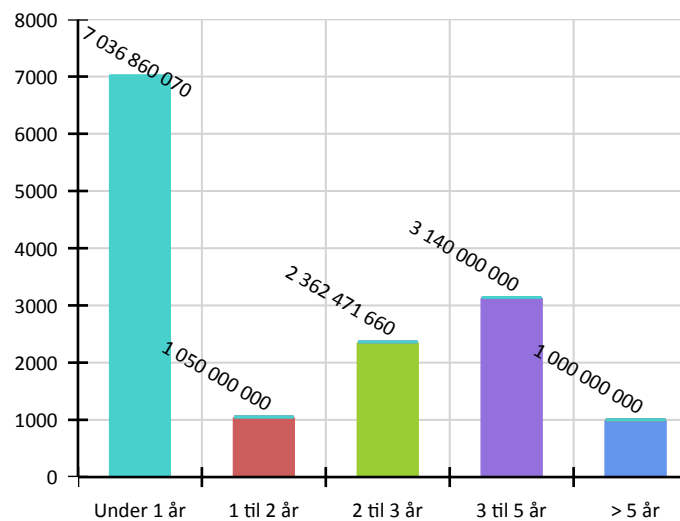
Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	7 036 860 070	0,21	48,23%	48,23%	kr 70 368 601
1 til 2 år	1 050 000 000	1,42	7,20%	55,43%	kr 80 868 601
2 til 3 år	2 362 471 660	2,40	16,19%	71,62%	kr 104 493 317
3 til 5 år	3 140 000 000	3,81	21,52%	93,15%	kr 135 893 317
> 5 år	1 000 000 000	5,39	6,85%	100,00%	kr 145 893 317
SUM	14 589 331 730	1,78	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

■ > 5 år
 ■ 1 til 2 år
 ■ 2 til 3 år
 ■ 3 til 5 år
 ■ Under 1 år

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	2 360 000 000	0,29	16,18%
1 til 2 år	1 880 000 000	1,38	12,89%
2 til 3 år	3 120 000 000	2,45	21,39%
3 til 5 år	3 140 000 000	3,81	21,52%
>5 år	4 089 331 730	9,79	28,03%
SUM	14 589 331 730	4,31	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

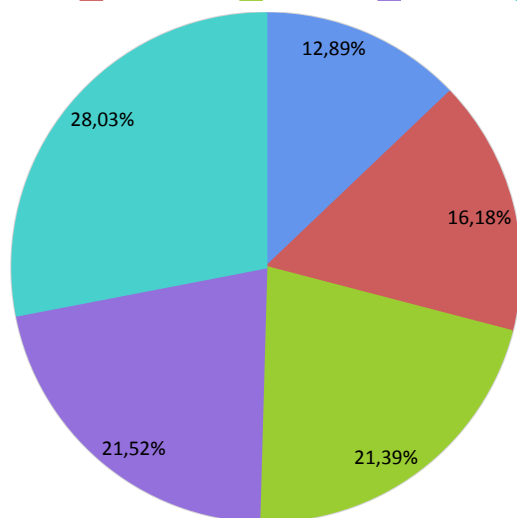
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

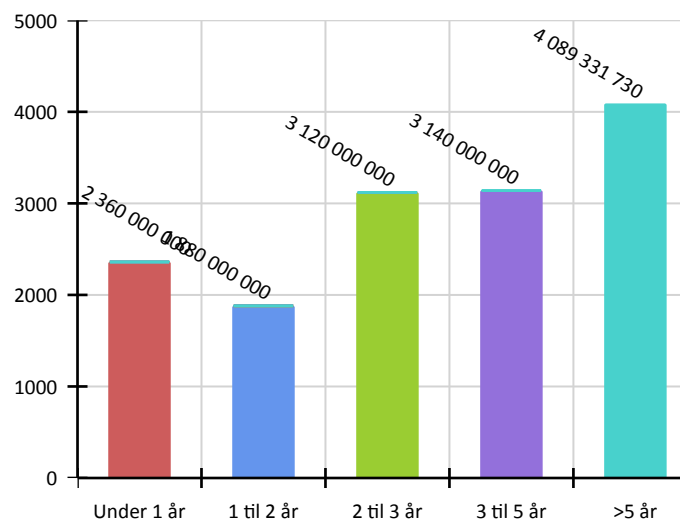
Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Forfallsintervall i % av porteføljen

1 til 2 år   Under 1 år   2 til 3 år   3 til 5 år   >5 år

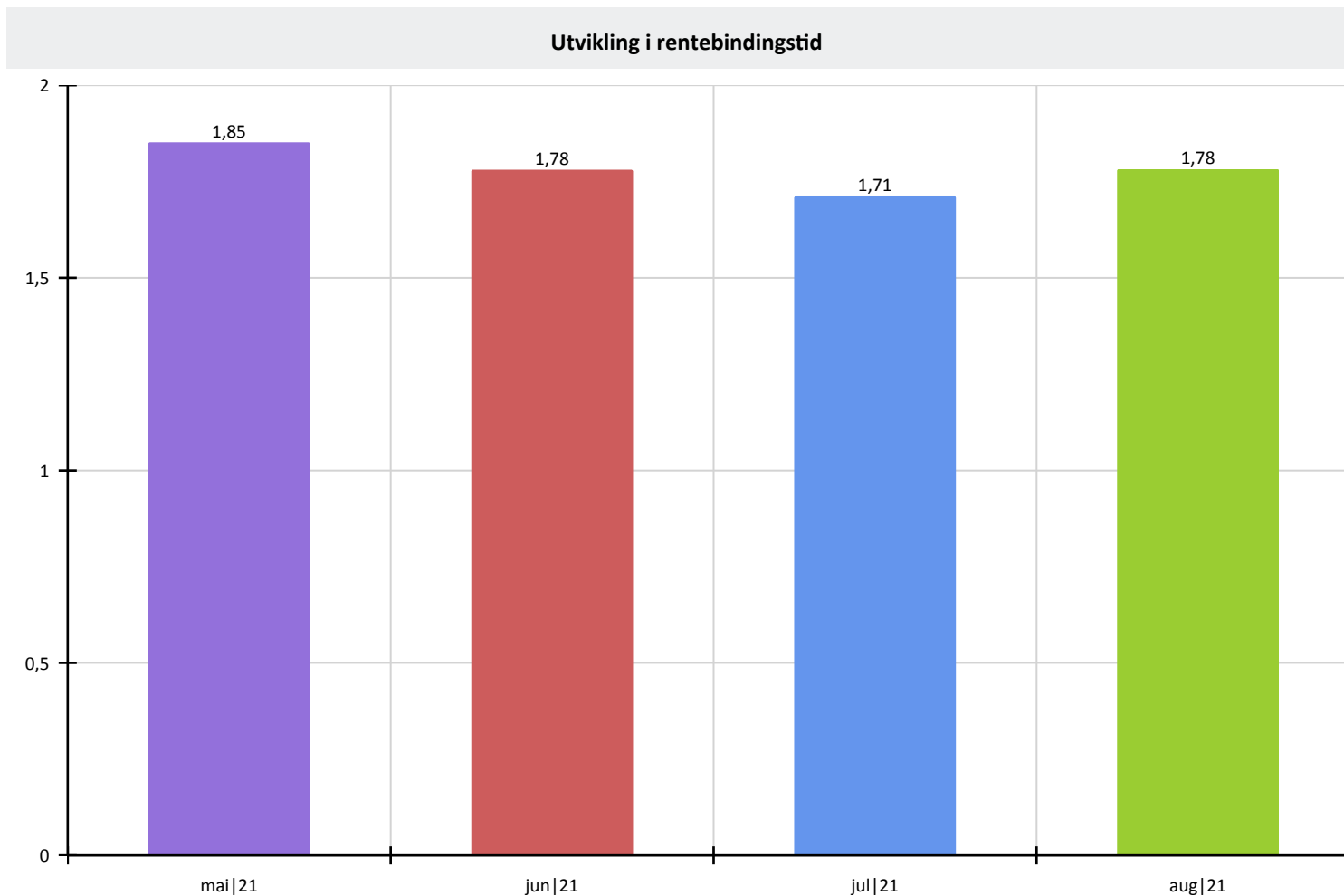

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

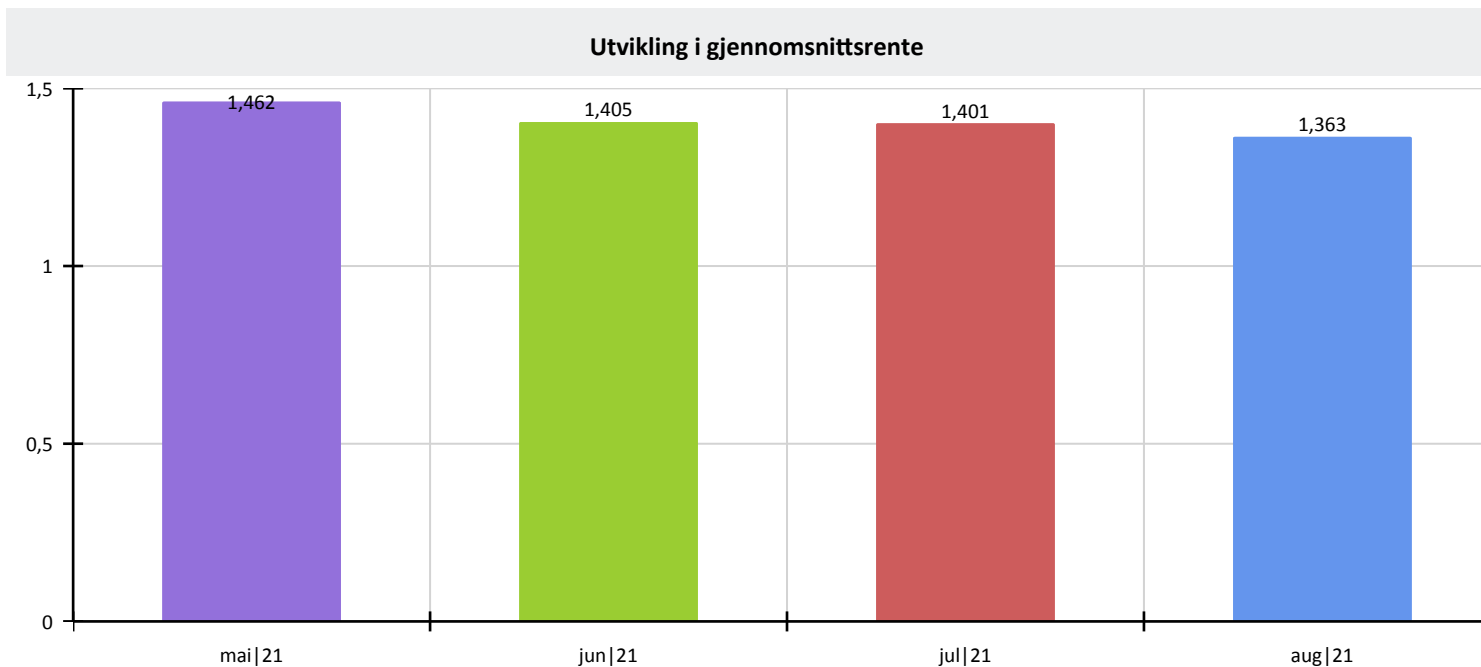
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

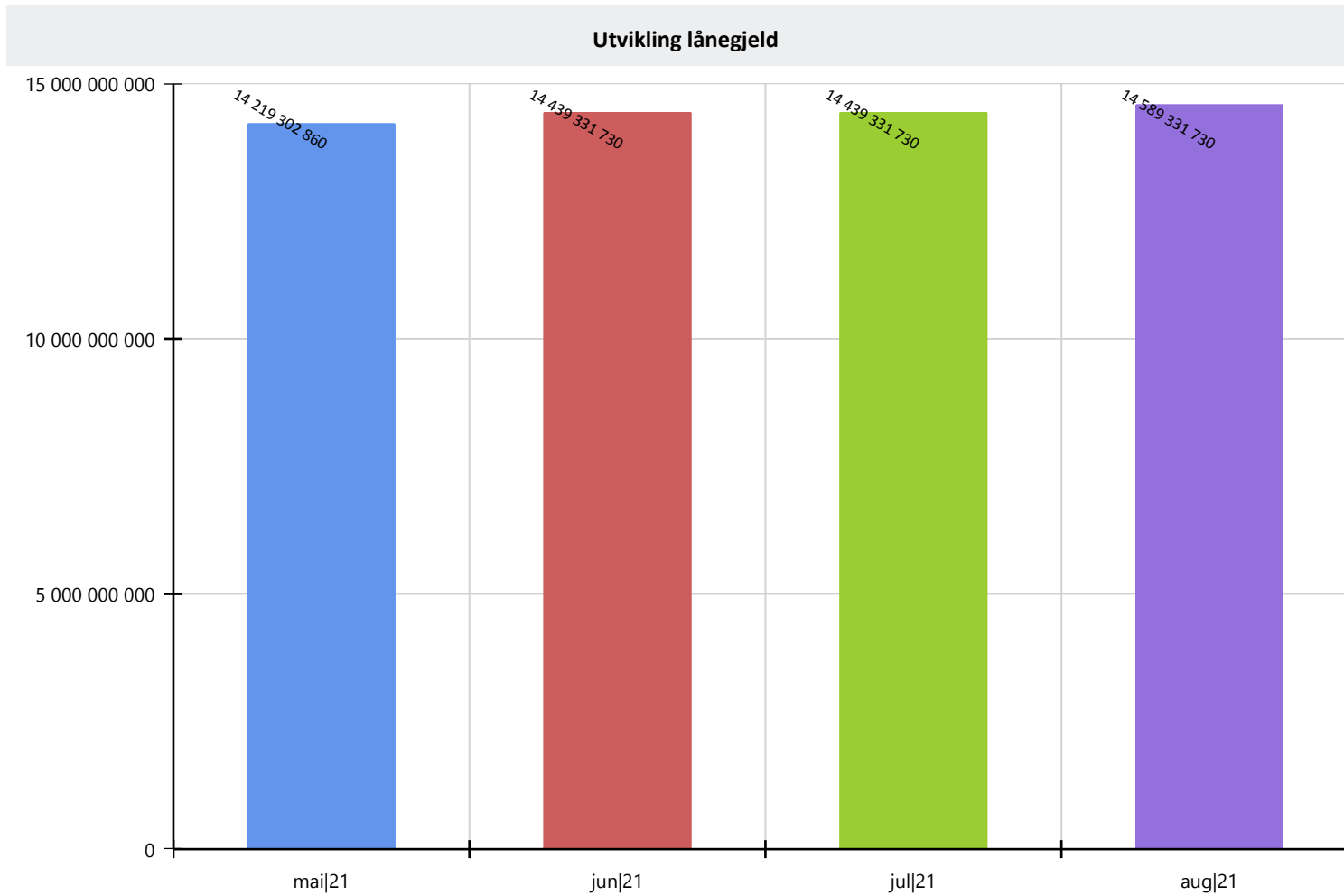
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,36 %	0,90 %	0,00 %	0,48 %	0,61 %	0,90 %	1,51 %	1,81 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	03.05.2021	345 000 000	0,340	03.08.2021	NO0010993041	Rulleringsavtale. Siste opptak i mai 2021.
DNB	05.05.2021	440 000 000	0,319	05.11.2021	NO0010992985	Refinansiering av NO0010905391 (NOK 340 mill.) + nytt låneopptak (NOK 100 mill.). Lånet ble refinansiert som 6 mnd sertifikat for å utnytte de lave rentene i sertifikatmarkedet. 6 mnd løpetid ble for å spre hovedstolforfall.
KBN	19.05.2021	500 000 000	1,387	19.05.2025	20210176	Refinansiering av KBN 20200233 (NOK 500 mill.). Fastrente ble valgt for å vedlikeholde fastrenteandelen i porteføljen. 4 års løpetid ble valgt med bakgrunn i rentekurven og forfallsstrukturen.
KBN	25.05.2021	340 000 000	0,700	25.05.2027	20210185	Refinansiering av KBN 20100760 og 20170084, -avdrag (NOK 1 986 600). Lånet ble refinansiert som som en FRN obligasjon med 6-års løpetid for å redusere marginpåslaget samt opprettholde kapitalbindingen på lånene.
Danske Bank	28.05.2021	380 000 000	0,515	30.05.2023	NO0011012494	Refinansiering av NO0010907918 og NO0010907884. 2-års FRN obligasjon ble valgt med bakgrunn i rentekurven og forfallsstrukturen.
SEB MB	18.06.2021	375 000 000	0,133	20.09.2021	NO0011031312	Nytt låneopptak. 3 mnd sertifikat for å utnytte de historiske lave rentene i sertifikatmarkedet. Etter strategi vil lånet bli refinansiert som en fastrenteobligasjon i september.
DNB	03.08.2021	345 000 000	0,320	03.11.2021	NO0011066904	
Handelsbanken	27.08.2021	300 000 000	0,473	28.02.2022	NO0011082703	Refinansiering av KBN 20200348.
DNB	30.08.2021	400 000 000	0,483	20.01.2022	NO0011084055	Refinansiering av NO0010771108.
Nordea Mkts	30.08.2021	430 000 000	1,467	01.09.2025	NO0011084675	Refinansiering av KBN 20110429 (NOK 280 MILL.), samt deler av årets låneopptak.

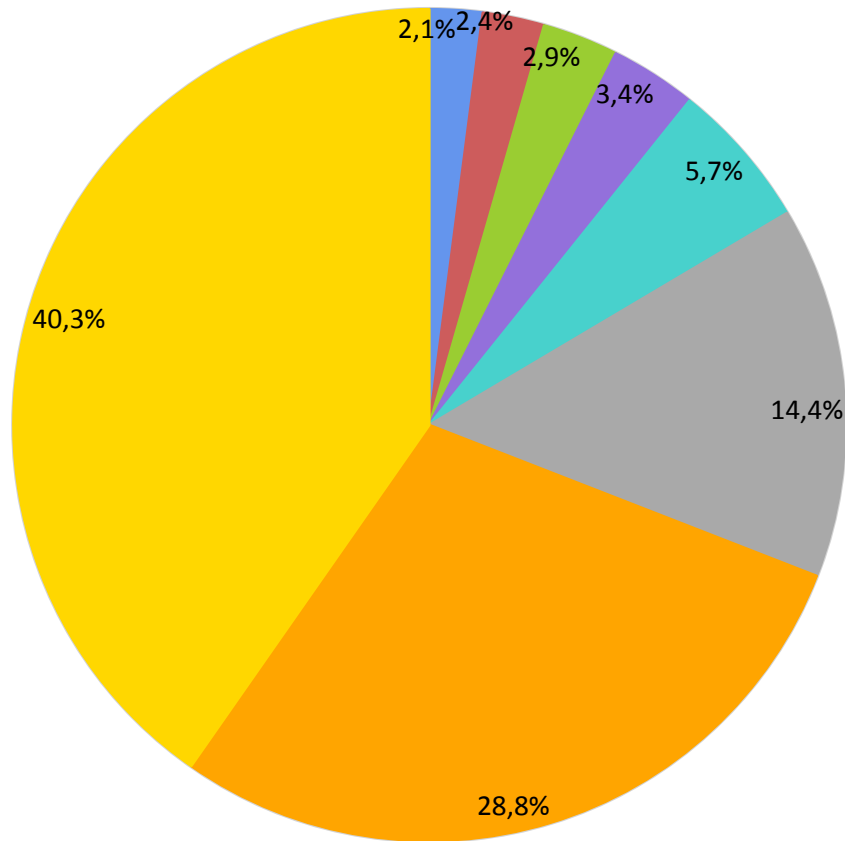
Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	01.02.2021	345 000 000	0,450	03.05.2021	NO0010922909	
DNB	13.11.2020	340 000 000	0,583	05.05.2021	NO0010905391	
KBN	07.11.2019	134 365 000	1,060	07.05.2021	20190514	
KBN	19.05.2020	500 000 000	0,426	19.05.2021	20200233	
KBN	25.01.2017	205 040 000	1,040	25.05.2021	20170084	
KBN	25.11.2010	149 923 270	1,040	25.05.2021	20100760	
DNB	30.11.2020	200 000 000	0,524	28.05.2021	NO0010907918	
Handelsbanken	27.11.2020	180 000 000	0,529	28.05.2021	NO0010907884	
KLP	26.09.2017	219 323 400	0,990	25.06.2021	8317.55.22118	
DNB	03.05.2021	345 000 000	0,340	03.08.2021	NO0010993041	
KBN	27.08.2020	300 000 000	0,405	27.08.2021	20200348	
KBN	29.08.2011	280 000 000	2,760	30.08.2021	20110429	
Nordea Mkts	29.08.2016	400 000 000	1,595	30.08.2021	NO0010771108	

Motpartsoversikt lån

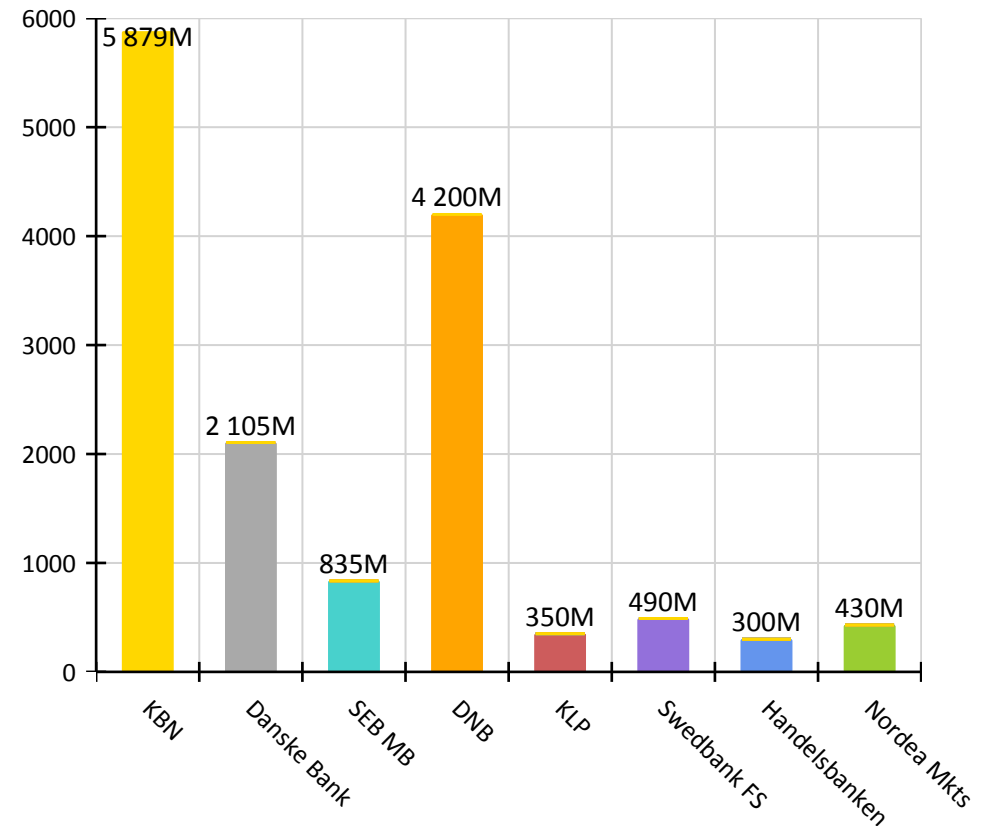
Motpartsoversikt i prosent

- Handelsbanken
- KLP
- Nordea Mkts
- Swedbank FS
- SEB MB
- Danske Bank
- DNB
- KBN

Motpartsoversikt i NOK

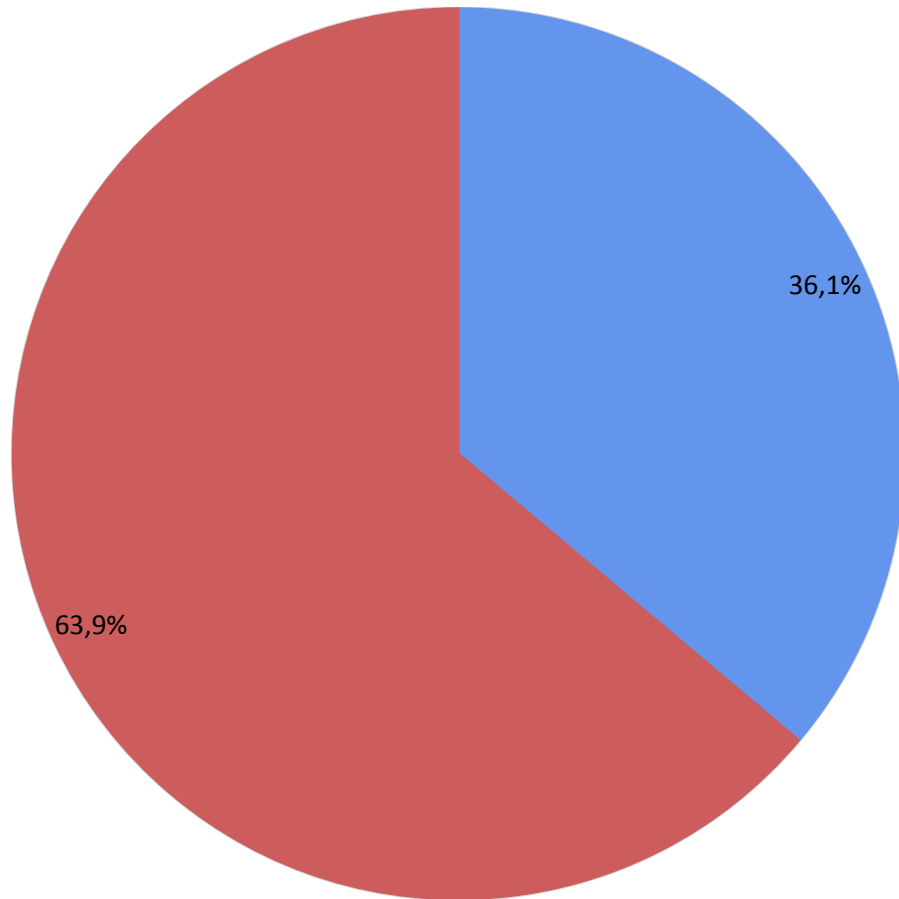
- KBN
- DNB
- Danske Bank
- SEB MB
- Swedbank FS
- Nordea Mkts
- KLP
- Handelsbanken

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

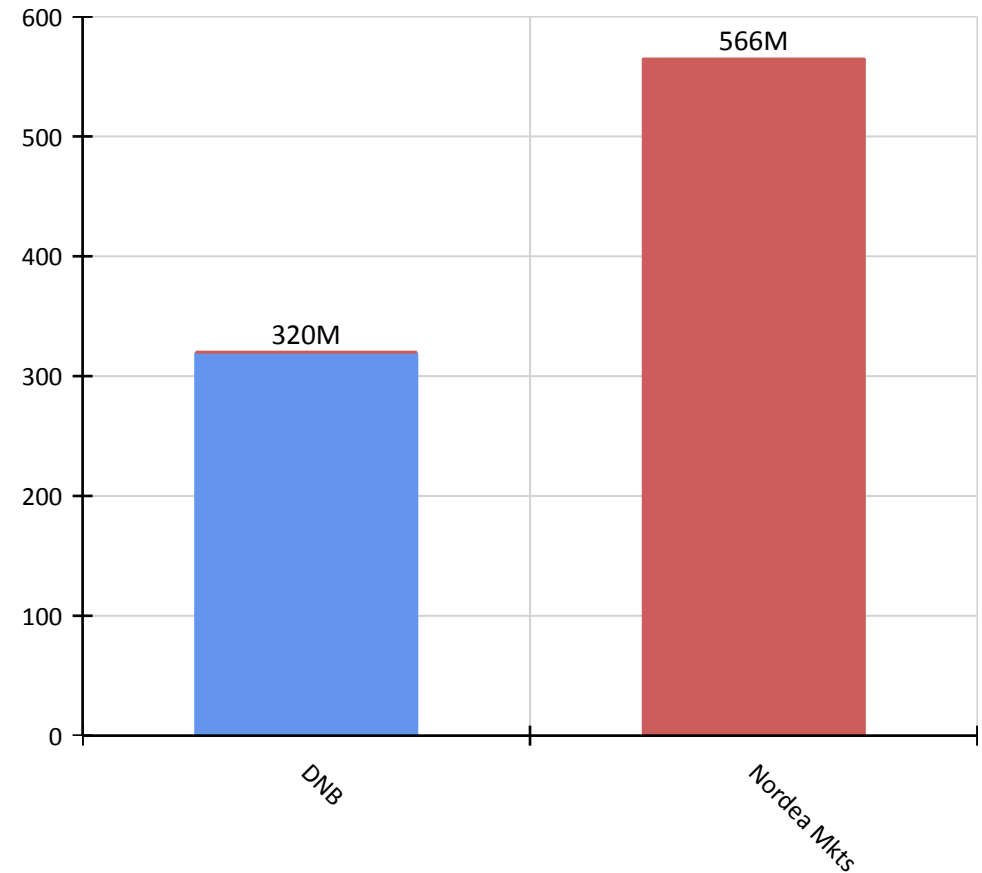
Motpartsoversikt i prosent

■ DNB ■ Nordea Mkts

Motpartsoversikt i NOK

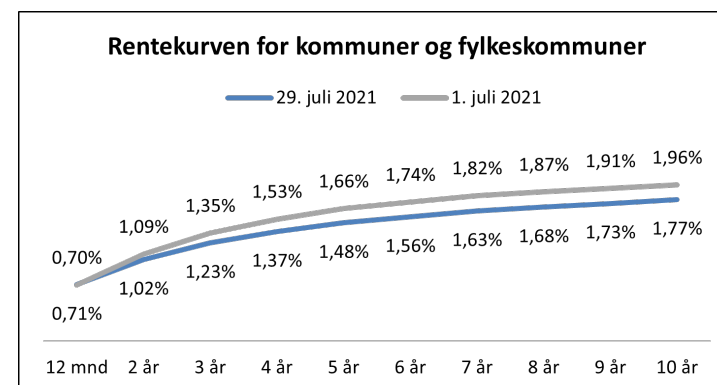
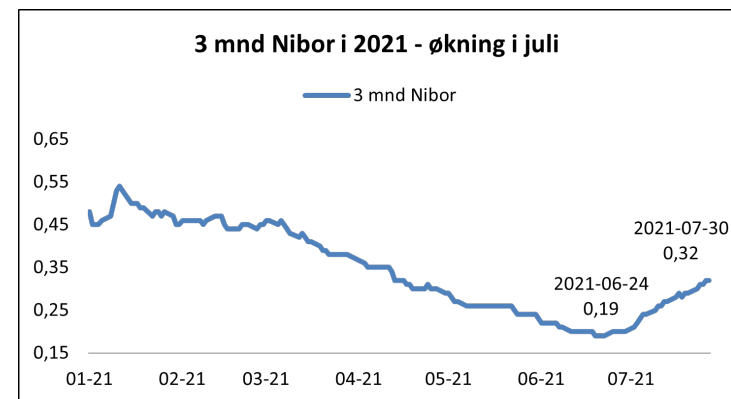
■ Nordea Mkts ■ DNB

Markedskommentar

Etter noen måneder med optimisme har Deltavarianten skapt ny usikkerhet rundt den lokale og globale smittesituasjonen. Stadig flere blir vaksinert i kampen for å bremse spredningen av den mer smittsomme varianten av coronaviruset. Håpet blant eksperter er at en høy vaksinedekning i befolkningen vil dempe smittespredningen og begrense sykehusinnleggelse. Det blir interessant å se hvordan smittesituasjonen utvikler seg videre og hvordan økonomien tilpasser seg til mulige forlengelser i smitteverntiltak.

Juli har vært en rolig måned med lav aktivitet i markedene. Som forventet har 3 mnd Nibor økt gradvis fra 0,20% til 0,32% ved utgangen av juli. Utviklingen påvirkes hovedsakelig av forventningen om en økning i styringsrenten ved rentemøtet i september. Ut ifra Norges Bank sitt rentesyn vil Nibor-rentene fortsette å øke ut 2021, i takt med styringsrenten. De få transaksjonene som ble gjennomført i juli ble gjort på skarpe nivåer, noe som indikerer at det fortsatt er god etterspørsel for kommunepapirer blant investorer. Sertifikatrentene for kommuner og fylkeskommuner har fulgt utviklingen i pengemarkedsrenten og er som indikert ved månedsslutt: 3 mnd på 0,27% som tilsier en margin på -0,05% mot Nibor, 6 mnd på 0,50%, og 12 mnd på 0,71%. Når det gjelder de lange rentene har rentekurven flatet seg ut ytterligere med et markert fall i løpetidene 5-10 år mens den korte delen er nærmest uendret. Dette kan tolkes som en korreksjon i markedet etter det som sannsynligvis var en overreaksjon på forventninger om inflasjon og fremtidig pengepolitikk i begynnelsen av året. Ved utgangen av juli låner kommuner og fylkeskommuner til følgende fastrenter: 2 år til 1,02%, 3 år til 1,23%, 5 år til 1,48%, 7 år til 1,63%, og 10 år til 1,77%. Marginene på FRN obligasjonslån er uendret i juli, en fortsettelse av de stabile nivåene vi har sett i store deler av 2021. De indikerte marginene pr. 26. juli er som følger: 2 år på 0,11%, 3 år på 0,17%, 5 år på 0,27%, 7 år på 0,33%, og 10 år på 0,38%.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Thomson Reuters Refinitiv / DNB Markets, 06. august 2021

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjøringsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenske på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Fastrentelån, Hovedbok									
Lån	NO0010730914	Danske Bank	500 000 000	-5 000 000	1,800	0,000	1,800	9 000 000	3,43 %
Lån	NO0010807142	Danske Bank	425 000 000	-7 047 444	1,820	0,000	1,820	7 735 000	2,91 %
Lån	NO0010843139	Danske Bank	400 000 000	-4 780 222	2,195	0,000	2,195	8 780 000	2,74 %
Lån	NO0010788243	DNB	440 000 000	-4 851 611	2,335	0,000	2,335	10 274 000	3,02 %
Lån	NO0010810658	DNB	480 000 000	-7 372 560	1,989	0,000	1,989	9 547 200	3,29 %
Lån	NO0010821242	DNB	525 000 000	-4 032 875	2,095	0,000	2,095	10 998 750	3,60 %
Lån	NO0010865975	DNB	360 000 000	-6 099 080	1,924	0,000	1,924	6 926 400	2,47 %
Lån	NO0010875545	DNB	470 000 000	-4 821 743	1,975	0,000	1,975	9 282 500	3,22 %
Lån	NO0010876840	DNB	390 000 000	-3 039 400	1,670	0,000	1,670	6 513 000	2,67 %
Lån	20190241	KBN	450 000 000	-2 016 000	2,016	0,000	2,016	9 072 000	3,08 %
Lån	20190367	KBN	500 000 000	-9 397 500	1,890	0,000	1,890	9 450 000	3,43 %
Lån	20200258	KBN	500 000 000	-1 283 333	1,100	0,000	1,100	5 500 000	3,43 %
Lån	20200415	KBN	500 000 000	-4 405 139	0,985	0,000	0,985	4 925 000	3,43 %
Lån	20210176	KBN	500 000 000	-1 964 917	1,387	0,000	1,387	6 935 000	3,43 %
Lån	8317.55.78253	KLP	350 000 000	-7 084 583	2,100	0,000	2,100	7 350 000	2,40 %
Lån	NO0011084675	Nordea Mkts	430 000 000	-17 523	1,467	0,000	1,467	6 308 100	2,95 %
Lån	NO0010940430	Swedbank FS	490 000 000	-3 615 220	1,428	0,000	1,428	6 997 200	3,36 %
			7 710 000 000	-76 829 151				135 594 150	52,85 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok									
Lån	NO0010895881	Danske Bank	400 000 000	-229 778	0,270	0,200	0,470	1 880 000	2,74 %
Lån	NO0011012494	Danske Bank	380 000 000	-10 872	0,410	0,105	0,515	1 957 000	2,60 %
Lån	NO0010894314	DNB	350 000 000	-280 972	0,190	0,235	0,425	1 487 500	2,40 %
Lån	20100066	KBN	350 000 000	-99 847	0,390	0,400	0,790	2 765 000	2,40 %
Lån	20100285	KBN	355 000 000	-628 646	0,200	0,650	0,850	3 017 500	2,43 %
Lån	20100917	KBN	320 000 000	-544 000	0,200	0,650	0,850	2 720 000	2,19 %
Lån	20110037	KBN	328 000 000	-532 818	0,230	0,450	0,680	2 230 400	2,25 %
Lån	20110341	KBN	234 100 000	-334 795	0,900	0,000	0,900	2 106 900	1,60 %
Lån	20120229	KBN	313 300 000	-508 938	0,230	0,450	0,680	2 130 440	2,15 %
Lån	20130187	KBN	245 000 000	-173 746	0,290	0,400	0,690	1 690 500	1,68 %
Lån	20180422	KBN	150 000 000	-116 875	0,240	0,310	0,550	825 000	1,03 %
Lån	20110822	KBN	98 331 730	-157 331	0,200	0,600	0,800	786 654	0,67 %
Lån	20050580	KBN	45 600 000	-48 488	0,270	0,600	0,870	396 720	0,31 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok									
Lån	20180530	KBN	175 000 000	-52 135	0,390	0,435	0,825	1 443 750	1,20 %
Lån	20210042	KBN	475 000 000	-45 917	0,420	0,160	0,580	2 755 000	3,26 %
Lån	20210185	KBN	340 000 000	-46 278	0,420	0,280	0,700	2 380 000	2,33 %
Lån	NO0010774912	SEB MB	460 000 000	-993 408	0,200	0,895	1,095	5 037 000	3,15 %
			5 019 331 730	-4 804 844				35 609 364	34,40 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Swap	2011121600536	DNB	320 000 000	-2 095 360	3,274	0,000	3,274	10 476 800	2,19 %
Swap	2011121600536	DNB	-320 000 000	128 000	0,200	0,000	0,200	-640 000	-2,19 %
Swap		Nordea Mkts	100 000 000	-9 778	1,760	0,000	1,760	1 760 000	0,69 %
Swap		Nordea Mkts	-100 000 000	2 278	0,410	0,000	0,410	-410 000	-0,69 %
Swap		Nordea Mkts	150 000 000	-70 667	1,060	0,000	1,060	1 590 000	1,03 %
Swap		Nordea Mkts	-150 000 000	22 667	0,340	0,000	0,340	-510 000	-1,03 %
Swap		Nordea Mkts	99 861 730	-702 627	3,518	0,000	3,518	3 513 136	0,68 %
Swap		Nordea Mkts	-99 861 730	39 945	0,200	0,000	0,200	-199 723	-0,68 %
Swap		Nordea Mkts	142 609 930	-1 313 382	3,418	0,000	3,418	4 874 407	0,98 %
Swap		Nordea Mkts	-142 609 930	142 174	0,370	0,000	0,370	-527 657	-0,98 %
Swap		Nordea Mkts	73 190 000	-374 133	2,165	0,000	2,165	1 584 564	0,50 %
Swap		Nordea Mkts	-73 190 000	38 018	0,220	0,000	0,220	-161 018	-0,50 %
			0	-4 192 865				21 350 508	0,00 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Sertifikat									
Lån	NO0010992985	DNB	440 000 000	-457 612	0,319	0,000	0,319	1 403 600	3,02 %
Lån	NO0011066904	DNB	345 000 000	-87 715	0,320	0,000	0,320	1 104 000	2,36 %
Lån	NO0011084055	DNB	400 000 000	-10 586	0,483	0,000	0,483	1 932 000	2,74 %
Lån	NO0011082703	Handelsbanken	300 000 000	-15 551	0,473	0,000	0,473	1 419 000	2,06 %
Lån	NO0011031312	SEB MB	375 000 000	-99 750	0,133	0,000	0,133	498 750	2,57 %
			1 860 000 000	-671 214				6 357 350	12,75 %
Total:			14 589 331 730	-86 498 074				198 911 372	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Fastrentelån, Hovedbok						
Obligasjonslån 2015/2022 (BCM)	NO0010730914	11.02.2022	500 000 000	3,43 %	1,800	
Obligasjonslån 2017-2022 (BCM)	NO0010807142	03.10.2022	425 000 000	2,91 %	1,820	
Obligasjonslån 2019/2024	NO0010843139	14.02.2024	400 000 000	2,74 %	2,195	
Obligasjonslån 2017/2024 (BCM)	NO0010788243	11.03.2024	440 000 000	3,02 %	2,335	
Obligasjon 1,989% 2017/2023 (BCM)	NO0010810658	21.11.2023	480 000 000	3,29 %	1,989	
Obligasjonslån 2018/2023 (BCM)	NO0010821242	18.04.2023	525 000 000	3,60 %	2,095	
Obligasjonslån 2019/2024 (BCM)	NO0010865975	14.10.2024	360 000 000	2,47 %	1,924	
Obligasjon 2020/2025	NO0010875545	24.02.2025	470 000 000	3,22 %	1,975	
Obligasjon 2020/2025	NO0010876840	13.03.2025	390 000 000	2,67 %	1,670	
Kommunalbanken 2019/2024	20190241	11.06.2024	450 000 000	3,08 %	2,016	
Kommunalbanken 2019/2026	20190367	03.09.2026	500 000 000	3,43 %	1,890	
Kommunalbanken 2020/2027	20200258	07.06.2027	500 000 000	3,43 %	1,100	
Kommunalbanken 2020/2025	20200415	09.10.2025	500 000 000	3,43 %	0,985	
Kommunalbanken 2021/2025	20210176	19.05.2025	500 000 000	3,43 %	1,387	19.05.2021
KLP 2018-2023	8317.55.78253	13.09.2023	350 000 000	2,40 %	2,100	
Obligasjonslån 2021/2025	NO0011084675	01.09.2025	430 000 000	2,95 %	1,467	
Obligasjonslån 2021/2026	NO0010940430	25.02.2026	490 000 000	3,36 %	1,428	

7 710 000 000

52,85 %

1,759

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok						
Obligasjonslån 2020/2022 FRN	NO0010895881	19.10.2022	400 000 000	2,74 %	0,470	19.10.2021
Obligasjon FRN 2021/2023	NO0011012494	30.05.2023	380 000 000	2,60 %	0,515	29.11.2021
Obligasjon FRN 2020/2023	NO0010894314	25.09.2023	350 000 000	2,40 %	0,425	27.09.2021
Kommunalbanken 2010/2035 Lån 2010	20100066	19.02.2035	350 000 000	2,40 %	0,790	19.11.2021
Kommunalbanken 2010/2036 - Lån 2010 II	20100285	18.06.2036	355 000 000	2,43 %	0,850	20.09.2021
Kommunalbanken 2010-2040 Lån 2010-3	20100917	20.12.2040	320 000 000	2,19 %	0,850	20.09.2021
Kommunalbanken 2011-2031 Lån 2011-1 Grøn	20110037	05.06.2031	328 000 000	2,25 %	0,680	06.09.2021
Kommunalbanken 2011/2031 Refinans utlån til AS	20110341	07.07.2031	234 100 000	1,60 %	0,900	
Kommunalbanken 2012-2032	20120229	07.06.2032	313 300 000	2,15 %	0,680	06.09.2021
Kommunalbanken 2013/2033 Nibor	20130187	25.07.2033	245 000 000	1,68 %	0,690	25.10.2021
SFJ KBN 2018-2022	20180422	10.10.2022	150 000 000	1,03 %	0,550	11.10.2021
SFJ KBN 2011-2041	20110822	19.12.2041	98 331 730	0,67 %	0,800	20.09.2021
SFJ KBN 2005-2030	20050580	18.10.2030	45 600 000	0,31 %	0,870	18.10.2021

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok						
SFJ KBN 2018-2023	20180530	20.11.2023	175 000 000	1,20 %	0,825	19.11.2021
Obligasjon FRN 2021/2024	20210042	26.08.2024	475 000 000	3,26 %	0,580	26.11.2021
Kommunalbanken 2021/2027 FRN	20210185	25.05.2027	340 000 000	2,33 %	0,700	25.11.2021
Obligasjonslån FRN 2016/2026 (BCM)	NO0010774912	22.09.2026	460 000 000	3,15 %	1,095	22.09.2021

5 019 331 730   34,40 %   0,709

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	320 000 000	2,19 %	3,274	20.03.2022
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	-320 000 000	-2,19 %	0,200	20.09.2021
SFJ swap 2018/2023		30.05.2023	100 000 000	0,69 %	1,760	30.05.2023
SFJ swap 2018/2023		30.05.2023	-100 000 000	-0,69 %	0,410	30.11.2021
SFJ swap 2016/2022		15.02.2022	150 000 000	1,03 %	1,060	15.02.2022
SFJ swap 2016/2022		15.02.2022	-150 000 000	-1,03 %	0,340	15.11.2021
SFJ swap 2016/2023		19.12.2023	99 861 730	0,68 %	3,518	19.12.2023
SFJ swap 2016/2023		19.12.2023	-99 861 730	-0,68 %	0,200	20.09.2021
SFJ swap 2015/2023		27.11.2023	142 609 930	0,98 %	3,418	27.11.2023
SFJ swap 2015/2023		27.11.2023	-142 609 930	-0,98 %	0,370	29.11.2021
SFJ swap 2014/2021		08.12.2021	73 190 000	0,50 %	2,165	08.12.2021
SFJ swap 2014/2021		08.12.2021	-73 190 000	-0,50 %	0,220	08.09.2021

0   0,00 %   INF

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Sertifikat						
Sertifikat 05.05.2021 - 05.11.2021	NO0010992985	05.11.2021	440 000 000	3,02 %	0,319	
Sertifikat 03.08.2021 - 03.11.2021	NO0011066904	03.11.2021	345 000 000	2,36 %	0,320	
Sertifikat 30.08.2021 - 20.01.2022	NO0011084055	20.01.2022	400 000 000	2,74 %	0,483	
Sertifikat 27.08.2021 - 28.02.2022	NO0011082703	28.02.2022	300 000 000	2,06 %	0,473	
Sertifikat 18.06.2021 - 20.09.2021	NO0011031312	20.09.2021	375 000 000	2,57 %	0,133	

1 860 000 000   12,75 %   0,342

Total: 14 589 331 730   100,00 %   1,363